

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1986-1987

22 JUNI 1987

WETSONTWERP

houdende wijziging van de artikelen 120, 124, 238,
245 en 247 van het Gerechtelijk Wetboek

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE ⁽¹⁾
UITGEBRACHT DOOR DE HEER VAN DE VELDE

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft het onderhavige wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 10 juni 1987.

I. — Uiteenzetting van de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Institutionele Hervormingen

De Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie en Institutionele Hervormingen wijst erop dat het ontwerp sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de plaatsvervangende juryleden wil wijzigen.

⁽¹⁾ Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Moureaux.

A. — Vaste leden:	B. — Plaatsvervangers:
C.V.P. De heer Bourgeois, Mevr. Merckx-Van Goey, de heren Suykerbuyk, Van den Brande, Van Parys, Verhaegen.	De heren Breyne, Dhoore, Hermans, Piot, Steverlynck, Uyttendaele, N.
P.S. De heren Defosset, Eerdeken, Mottard, Moureaux.	De heren Baudson, Degroeve, Dejardin, Gondry, Van der Biest.
S.P. De heren Bossuyt, Chevalier, Derycke, Van den Bossche.	Mevr. Detiège, de heren Tobback, Van Elwyck, Van Miert, Vanvelthoven.
P.R.L. De heer De Decker, Meij. Detaille, de heer Draps.	De heren Klein, L. Michel, Pivin, Simonet.
P.V.V. De heren Sprockeels, Van de Velde.	De heer De Groot, Mevr. Neyts-Uyttebroeck, de heer Verberckmoes.
P.S.C. Mevr. Goor-Eyben, de heer Grafé.	De heren Antoine, le Hardy de Beaulieu, Nothomb.
V.U. De heren Belmans, Coveliers.	De heren Baert, Sauwens, F. Vansteenkiste.

Zie:

- 893 - 86/87:
— Nr. 1: Wetsontwerp.

Chambre des Représentants

SESSION 1986-1987

22 JUIN 1987

PROJET DE LOI

portant modification des articles 120, 124, 238, 245
et 247 du Code judiciaire

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE ⁽¹⁾
PAR M. VAN DE VELDE

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a discuté de ce projet de loi au cours de la réunion du 10 juin 1987.

I. — Exposé du Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles

Le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles souligne que le projet de loi vise à modifier certaines dispositions du Code judiciaire relatives aux jurés suppléants.

⁽¹⁾ Composition de la commission:

Président: M. Moureaux.

A. — Membres titulaires:	B. — Membres suppléants:
C.V.P. M. Bourgeois, Mme Merckx-Van Goey, MM. Suykerbuyk, Van den Brande, Van Parys, Verhaegen.	MM. Breyne, Dhoore, Hermans, Piot, Steverlynck, Uyttendaele, N.
P.S. MM. Defosset, Eerdeken, Mottard, Moureaux.	MM. Baudson, Degroeve, Dejardin, Gondry, Van der Biest.
S.P. MM. Bossuyt, Chevalier, Derycke, Van den Bossche.	Mme Detiège, MM. Tobback, Van Elwyck, Van Miert, Vanvelthoven.
P.R.L. M. De Decker, Mlle Detaille, M. Draps.	MM. Klein, L. Michel, Pivin, Simonet.
P.V.V. MM. Sprockeels, Van de Velde.	M. De Groot, Mme Neyts-Uyttebroeck, M. Verberckmoes.
P.S.C. Mme Goor-Eyben, M. Grafé.	MM. Antoine, le Hardy de Beaulieu, Nothomb.
V.U. MM. Belmans, Coveliers.	MM. Baert, Sauwens, F. Vansteenkiste.

Voir:

- 893 - 86/87:
— N° 1: Projet de loi.

Volgens de huidige bepalingen van artikel 124 van het Gerechtelijk Wetboek kan het hof van assisen bevelen dat een tot vier plaatsvervangende gezworenen zullen worden uitgeloot wanneer het gaat om zaken die lange debatten kunnen vergen.

Deze mogelijkheid wordt een verplichting wanneer de eerste voorzitter van het hof van beroep krachtens artikel 120, derde lid, opdracht geeft aan een of meer leden van dat hof, die als plaatsvervangend voorzitter de debatten bijwonen.

Artikel 2 van het wetsontwerp breidt de mogelijkheid om plaatsvervangende gezworenen uit te loten uit, door het criterium « zaken die lange debatten lijken te zullen meebrengen » te vervangen door de criteria « het belang van een goed verloop van de debatten » en « de aard van de zaken ».

Dat artikel verhoogt eveneens het aantal plaatsvervangende gezworenen die kunnen worden uitgeloot (van 1 tot 12).

De andere bepalingen van het ontwerp zijn een logisch gevolg van de mogelijke verhoging van het aantal plaatsvervangende gezworenen.

II. — Bespreking

Een lid is van oordeel dat het wetsontwerp rekening houdt met de nieuwe gevaren die het terrorisme op de gezworenen doet wegen. Volgens de memorie van toelichting is het zó dat « wanneer de juryleden kennis moeten nemen van misdrijven die tot de zware criminaliteit behoren, sommigen onder hen het hoofd niet kunnen bieden aan een vrees van psychologische aard en zich om verschillende redenen, vaak voorwendsels, verhinderd zullen verklaren hun functie uit te oefenen ».

Het ontwerp wil een eerste oplossing bieden voor dat probleem, zonder meteen zijn toevlucht te nemen tot zwaardere maatregelen zoals die welke in Frankrijk werden genomen.

Een ander lid stelt zich daarentegen vragen over de doeltreffendheid van die maatregel in geval van terroristische bedreigingen tegen gezworenen. Toch kan hij akkoord gaan met het ontwerp, dat een oplossing biedt voor andere problemen.

∴

Twee leden vragen of het systeem van de jury voor assisenzaken in zijn geheel niet moet worden herzien.

Een van hen wijst in dat verband op bepaalde problemen en haalt het voorbeeld aan van eenzelfde gezworene die soms tweemaal moet zetelen in dezelfde zaak, zodat hij de andere juryleden kan beïnvloeden.

De Vice-Eerste Minister wijst erop dat het aan de commissie voorgelegde ontwerp een gelegenheidsontwerp is. Toch merkt hij op dat artikel 239 van het Gerechtelijk Wetboek een jurylid verbiedt te zetelen in meer dan een zaak gedurende dezelfde zitting. Het kan natuurlijk gebeuren dat eenzelfde gezworene uitgeloot wordt voor twee zaken, maar dan gedurende twee verschillende zittingen.

∴

Een lid vraagt wat de betekenis is van de uitdrukking « Het is er toe gehouden zulks te bevelen », die voorkomt in artikel 2 van het ontwerp. Slaat het woord « zulks » noodzakelijkerwijze op twaalf gezworenen of op een kleiner aantal?

De Vice-Eerste Minister antwoordt dat artikel 2 de huidige tekst van artikel 124 van het Gerechtelijk Wetboek overneemt. Wanneer de eerste voorzitter van het hof van beroep een of meer plaatsvervangende voorzitters van het hof van assisen opdracht heeft gegeven, wordt de mogelijkheid om bij loting plaatsvervangende gezworenen aan te wijzen omgezet in een verplichting. Die

L'article 124 actuel du Code judiciaire prévoit que la cour d'assises peut ordonner le tirage au sort d'un à quatre jurés suppléants lorsque des affaires paraissent de nature à entraîner de longs débats.

Cette faculté se transforme en obligation lorsqu'en vertu de l'article 120, troisième alinéa, le premier président de la cour d'appel délègue un ou plusieurs membres de cette cour qui assistent aux débats en qualité de président suppléant.

L'article 2 du projet de loi élargit la possibilité de tirer au sort des jurés suppléants en remplaçant le critère « des affaires qui paraissent de nature à entraîner de longs débats », par les critères de « l'intérêt du bon déroulement des débats » et de « la nature des affaires ».

Il accroît également le nombre de jurés suppléants qui peuvent être tirés au sort (de 1 à 12).

Les autres dispositions du projet de loi sont une conséquence logique de l'augmentation possible du nombre de jurés suppléants.

II. — Discussion

Un membre estime que le projet de loi tient compte du nouveau danger que représente le terrorisme pour les jurés. Comme le mentionne l'exposé des motifs « lorsqu'ils sont appelés à connaître des faits relevant de la grande criminalité, certains jurés ne peuvent faire face à des craintes d'ordre psychologique et se déclarent empêchés pour diverses raisons, souvent fallacieuses, d'exercer leurs fonctions ».

Le projet de loi essaie d'apporter une première réponse à ce problème sans recourir immédiatement à des mesures plus dures telles que celles qui ont été adoptées en France.

En revanche, un autre membre s'interroge sur l'efficacité de ces mesures face aux menaces terroristes exercées sur les jurés. Il se dit néanmoins favorable au projet de loi qui permettra de résoudre d'autres problèmes.

∴

Deux membres se demandent s'il ne faudrait pas revoir le système du jury d'assises dans son ensemble.

Un d'eux souligne à cet égard que certains problèmes se posent. Il cite à titre d'exemple le fait qu'un même juré siège parfois deux fois dans la même affaire et peut ainsi influencer les autres membres du jury.

Le Vice-Premier Ministre souligne que le projet de loi soumis à l'examen de la commission est un projet de circonstances. Il fait toutefois observer que l'article 239 du Code judiciaire interdit à un juré de siéger dans plus d'une affaire au cours d'une même session. Il se pourrait bien sûr qu'un même juré soit tiré au sort dans deux affaires, mais au cours de deux sessions différentes.

∴

Un membre s'interroge sur l'expression « Elle est tenue de l'ordonner » utilisée à l'article 2 du projet. Le « l' » vise-t-il nécessairement douze jurés ou un nombre inférieur?

Le Vice-Premier Ministre répond que l'article 2 reprend le texte actuel de l'article 124. Lorsque le premier président de la cour d'appel a délégué un ou plusieurs présidents suppléants de la cour d'assises, la faculté de tirer au sort des jurés suppléants se transforme en obligation. Mais cette obligation porte uniquement sur le principe de la désignation de jurés suppléants. Il

verplichting slaat echter alleen op het beginsel van de aanwijzing van plaatsvervangende gezworenen. Het hof van assisen beslist zelf hoeveel plaatsvervangende gezworenen zullen worden uitgeloot.

Een lid meent dat artikel 2 weliswaar het huidige artikel 124 overneemt, maar dat het in een veel ruimere keuzemogelijkheid voorziet (1 tot 12).

Een ander lid vraagt zich af of de aanwijzing van twaalf plaatsvervangende gezworenen er niet zal toe leiden dat de samenstelling van de jury vaak zal gewijzigd worden omdat de werkende juryleden geneigd zullen zijn hun opdracht op te geven.

De Vice-Eerste Minister meent dat het niet wenselijk is dat het hof van assisen telkens twaalf plaatsvervangende gezworenen aanwijst.

III. — Stemmingen

De artikelen 1 tot 5 en het gehele wetsontwerp worden eenparig aangenomen.

De Rapporteur,
L. VAN DE VELDE.

De Voorzitter,
Ph. MOUREAUX.

appartient à la cour d'assises de décider elle-même du nombre de jurés à tirer au sort.

Un membre estime que si l'article 2 reprend l'article 124 actuel, il porte sur un choix beaucoup plus large (1 à 12).

Un autre membre se demande si la désignation de douze jurés suppléants ne risque pas d'aboutir à la modification fréquente de la composition du jury, les jurés effectifs étant tentés d'abandonner leur tâche.

Le Vice-Premier Ministre estime qu'il est souhaitable que la cour d'assises ne désigne pas systématiquement douze jurés suppléants.

III. — Votes

Les articles 1 à 5 et le projet de loi sont adoptés à l'unanimité.

Le Rapporteur,
L. VAN DE VELDE.

Le Président,
Ph. MOUREAUX.